

HISTORIA KSIĄŻKI

cz III

CHINY

Kultura chińska należy do najstarszych na świecie.

Pierwsze książki chińskie powstawały na **kościach łopatkowych zwierząt m.in. jeleni, skorupach żółwi, rozciętych łaskach bambusowych** oraz **tabliczkach drewnianych**, na których żłobiono znaki pisarskie, które następnie zalewano atramentem za pomocą cienkiej rurki bambusowej.

Do czasów współczesnych nie dotrwał żaden z wymienionych rękopisów chińskich. Przyczyniła się do tego między innymi działalność cesarza **Shih huang-ti** , który w roku **213 p.n.e.** nakazał spalenie ksiąg chcąc w ten sposób udaremnić działalność swych przeciwników.

Nie spowodowało to jednak zahamowania rozwoju kulturalnego Chin. Próbuąc nadrobić stratę przystąpiono z większym zaangażowaniem do działalności literackiej.

Po tym okresie zmieniła się postać książki, zaczęto tworzyć na **jedwabiu** posługując się rurką bambusową i pędzlem z wielbłądziej sierści. Atrament robiono z cieczy odciągniętej z drzew pokostujących, później tuszu z sadzy sosnowej zmieszanej z klejem. Jedwab posiadał cechy podobne do papirusu, a więc giętkość i gładką powierzchnię, ale był znacznie droższym materiałem niż papirus.

Na początku II w. n.e. zaczęto wytwarzać w Chinach papier. Książka chińska utrwalona na papierze miała również formę zwoju.

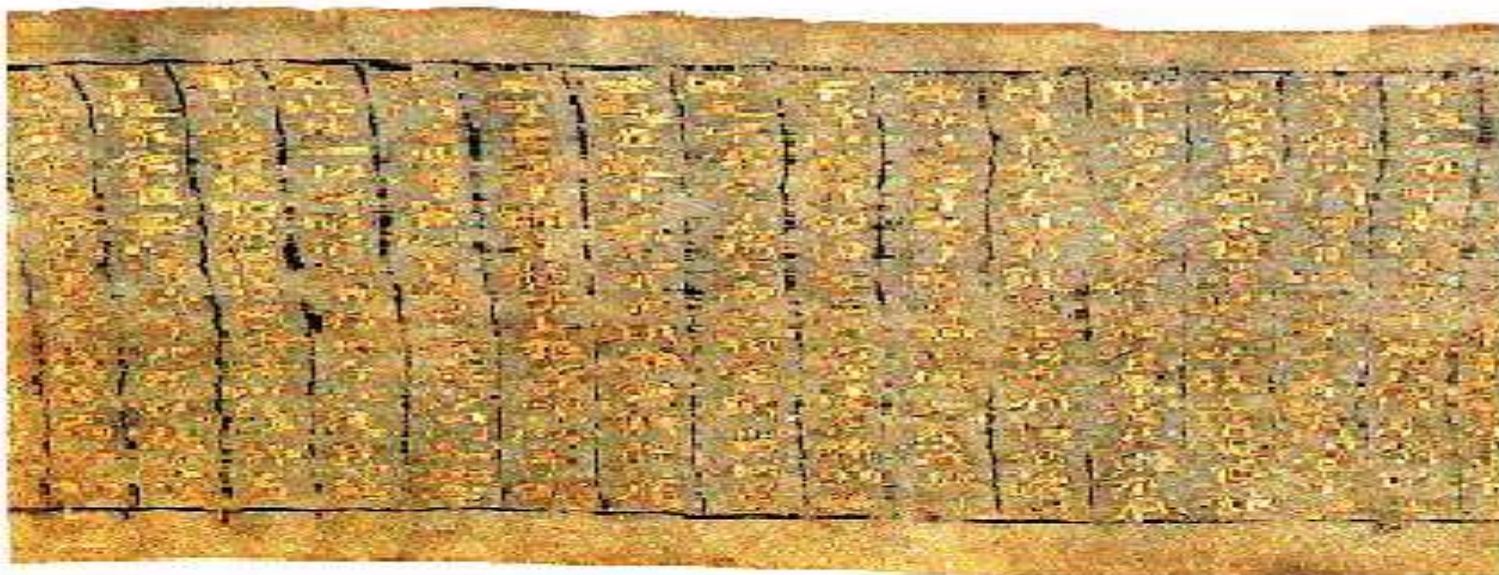
Pismo chińskie zachowało się niemal nie zmienione do naszych czasów. Jest typem pisma **ideograficznego** (tzn. że jeden znak - **piktogram** - oznacza jeden wyraz).

Ilość piktogramów przekracza 44 000, jednak używa się tylko pewnej części. Historia chińskich znaków sięga aż XXVI w. p.n.e. i owiana jest legendą związaną z cesarzem **Huang-ti**. Sposób zapisu, barwa i grubość kreski wpływały na znaczenie treści. Do kaligrafowania znaków posługiwano się specjalnymi pędzelkami. W piśmie chińskim występują piktogramy składające się ze znaku niosącego znaczenie oraz elementu fonetycznego podającego przybliżoną wymowę. Znaki kaligrafuje się w ściśle ustalonym porządku. Język literacki czyta się od góry na dół lub od prawej do lewej strony. Teksty napisane językiem potocznym od lewej do prawej strony.

觸衆僧清淨手自觸汝門淨食
以不淨食手著門淨食中汝
不清淨食食衆僧故後五百世
中墮餓鬼中常食不淨飲廁
上糞查糞屎于時廁神手捉鐵
杖餓鬼不得近廁食人膿血涕

W starożytnych Chinach do pisania używano nie tylko atramentu, ale również haftu

Chiński rękopis z wyhaftowanymi złotymi znakami,
zawierający naukę Buddy o przestrzeganiu postów i czystości

Ciekawostką jest fakt, iż Chińczycy już w VII w.n.e. wynaleźli **druk**, najwcześniejszym tekstem, który znają historycy, była święta księga buddyjska **wydrukowana w 868 r. n.e.**

W 1041 r. chiński kowal **Bi Sheng** wynalazł ruchomą czcionkę dla pojedynczych znaków.

Jednak specyfika chińskiego pisma, które każdemu wyrazowi przyporządkowuje jeden znak, uniemożliwiła dalszy rozwój tej techniki pisarskiej. Wiązałoby się to z produkcją ogromnej ilości matryc.

ZAPRASZAM NIEBAWEM NA CZĘŚĆ 4 NASZEJ WĘDRÓWKI

Monika Zegarek